

Gyakorlati madárvédelem a ház körül

1. Természetes élőhelyek és mesterséges odúk

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME)

2011.

Természetes élőhelyek

A változatos növényzetű környezet egész évben búvó-, ...

Természetes élőhelyek

... táplálkozó-, ...

Természetes élőhelyek

... és szaporodóhelyet kínál az élőlényeknek.

Természetes élőhelyek

Az idősebb, kellően vastag fák azért fontosak, mert ...

Természetes élőhelyek

... az ezekben készült harkályodúkban számos madárfaj költ.

Természetes élőhelyek

Vastag fa ágvillájában fészkelő erdei fülesbagoly.

Természetes élőhelyek

A sűrű bokrosok egész évben rejtekhelyet, nyáron fészkelőhelyet kínálnak a madaraknak.

Természetes élőhelyek

Az örökzöldek télen szélvédettebbek, ...

Természetes élőhelyek

... tavasztól pedig sok faj, különösen a pintyek előszeretettel költenek is ezekben.

Természetes élőhelyek

Az ágak és levelek között ...

Természetes élőhelyek

... nemcsak a fészkek (barátposzáta), ...

Természetes élőhelyek

... de a fészket elhagyó főlkák is rejtve maradhatnak (fekete rigó).

Természetes élőhelyek

A fákra felkúszó borostyán ...

Természetes élőhelyek

... és a falakat beborító vadszőlő nemcsak fészkelőhelyet,...

Természetes élőhelyek

... de téli táplálékot is szolgáltat a madaraknak.

Természetes élőhelyek

Borostyánba épül fészken kotló fekete rigó tojó.

Természetes élőhelyek

A lugasolható cserjékkel, bokrokkal a falakra, az ablak elé is odacsalogathatók a madarak.

Természetes élőhelyek

A virágzó fák (akác), ...

Természetes élőhelyek

... bokrok (közönséges gyöngyvessző) ...

Természetes élőhelyek

... és lágyszárúak (levendula) nemcsak szemet gyönyörködtetőek, de számos rovarfaj és a velük táplálkozó állatok számára is nélkülözhetetlenek.

Mesterséges madárodúk

- **Ott alkalmazhatjuk ezeket, ahonnan hiányoznak a vastagabb fák:**
 - új építésű házaknál, lakóparkokban, ahol a falakra rögzíthetjük az odúkat
 - friss telepítésű, nem kellően vastag, fiatal erdőkben, gyümölcsösökben
- **Használatukkal az öregebb fa- és erdőállományokban növelhetjük az odúköltő fajok és egyedek számát**
- **A különböző fajoknak különböző típusú odú megfelelő:**
 - az A, B és D típusú odúk kerek röpnnyílásúak
 - a C típusú odúk ½ részben nyitott előoldalúak
- **Odúkat bármikor kihelyezhetünk:**
 - de ezt a legjobb ősszel elvégezni
 - mert télen sok madár előszeretettel éjszakázik ezek védett környezetében
 - és a madaraknak is több idejük van megtalálni ezeket a költésre készülve
- **Az odúkból minden költés végén (nyaranta általában kétszer) ki kell szedni az elhasználdott fészekanyagot, illetve tavasszal ki kell önteni az éjszakázó madarak ürülékét.**

Mesterséges madárodúk

Az újonnan épül lakóparkokból hiányoznak az idősebb fák, ezért odúköltő madarak sem élnek ezeken a helyeken.

Mesterséges madárodúk

A kerek röpnylású A, B és D típusú mesterséges odúkat többnyire elegendő 2-3 m közötti magasságba kihelyezni.

Mesterséges madárodúk

A legkisebb röpnyílású A típusú odúkkal a barát- és ...

Mesterséges madárodúk

... kék cinegét segíthetjük.

Mesterséges madárodúk

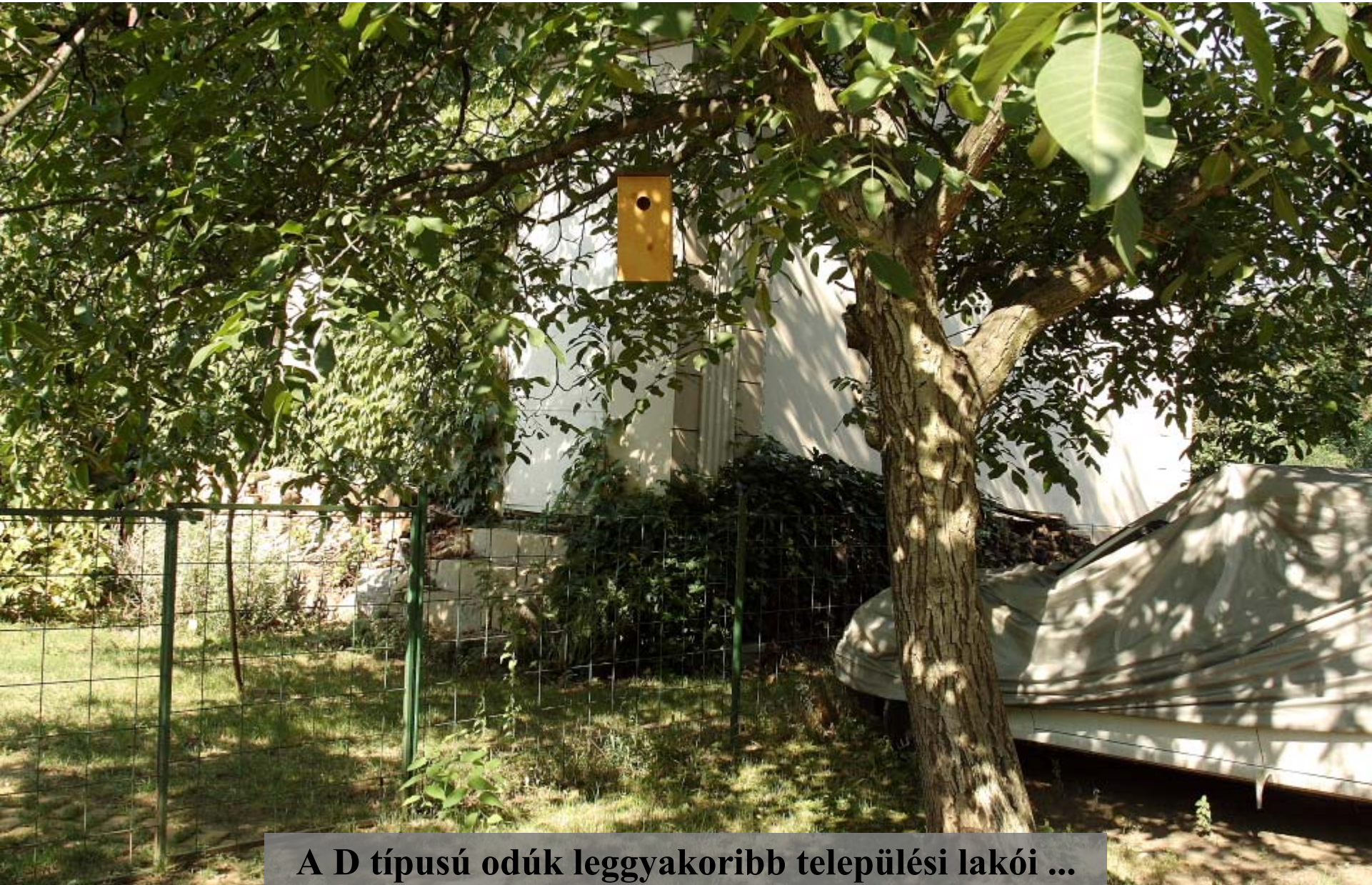
A közepes röpnylású B típusú odúkkal a széncinegétet ...

Mesterséges madárodúk

... telepíthetjük meg a közelünkben.

Mesterséges madárodúk

A D típusú odúk leggyakoribb települési lakói ...

Mesterséges madárodúk

... a seregélyek.

Mesterséges madárodúk

A félig nyitott előoldalú C típusú odúkat az eresz vagy ...

Mesterséges madárodúk

... bármilyen esővédő felület alá kell kitenni.

Mesterséges madárodúk

A C típusú odúk költő faja a házi rozsdafarkú és ...

Mesterséges madárodúk

... a barázdabillegető.

Mesterséges madárodúk

A nagyméretű C típusú odúk a vércsék költőládái (kék vércse fiókák).

Mesterséges madárodúk

Különleges odútípusok is léteznek, ilyen a derék- és mellmagasság között a fatörzsre rögzítendő fakuszodú.

Mesterséges madárodúk

A veréblakótelep-odú ...

Mesterséges madárodúk

... költőkamráiban egyszerre három fészekalj is nevelkedhet.

Mesterséges madárodúk

A kuvik költőláda fekvő elhelyezkedésű.

Mesterséges madárodúk

Eltérő odútípusokat egymáshoz közel is kihelyezhetünk.

Mesterséges madárodúk

A mesterséges odúk télen védett éjszakázóhelyet kínálnak a madaraknak (széncinege).

Mesterséges madárodúk

Mivel a fészkek feltölthetik az odút, illetve anyaguk ürülékkel és élősködőkkel szennyeződik (balra mezei veréb, jobbra széncinege fészke), ...

Mesterséges madárodúk

... minden költés végén távolítsuk el ezeket (seregély fészek).

Mesterséges madárodúk

Télen az odúkban éjszakázó madarak ürüléke jelentős mennyiségben ...

Mesterséges madárodúk

... felhalmozódhat, ezért az odúkat kora tavasszal is takarítsuk ki.

Kapcsolódó www.mme.hu honlapoldalak

- **Madárbarát kert program** > Napi madárvédelem > [Madárbarát kert program](#)
- **Madárvédelmi eszközök** > Napi madárvédelem > [Madárvédelmi eszközök](#)
- **Más fajok védelmi eszközei** > Napi madárvédelem > [Más fajok védelmi eszközei](#)
- **Madárvédelmi eszközök beszerzése az MME webboltjából** > [Bolt](#)
- **Csináld magad! – ötletek** > Napi madárvédelem > [Csináld magad! - ötletek](#)
- **Fotózzunk! – ötletek** > Napi madárvédelem > [Fotózzunk! – ötletek](#)
- **Madarász programok** > Környezeti nevelés > [Közösségi programok](#)
- **Madártávlat magazin** > Magunkról > Madártávlat magazin > [Archívum](#)
- **MME tagság** > Csatlakozzon > [Tag szeretnék lenni!](#)
- **Magyarország madarai** > Természetvédelem > [Magyarország madarai](#)
- **Kutatási programok ifjú természettudósok számára**
 - > Természetvédelem > Monitoring Központ > [Kedvenc madarászhelyem program](#)
 - > [Mindennapi Madaraink Monitoringja](#)
- **Madárgyűrűzés** > Természetvédelem > [Madárgyűrűzési Központ](#)

**Az MME YouTube csatornáján
rengeteg érdekes kisfilm várja,
hogy megnézd!**

Csatlakozz Te is az MME Madárbarát kert programjához!

Részletek: www.mme.hu > Napi madárvédelem > [Madárbarát kert program](#)

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
Budapest 1121, Költő u. 21

*Fotók és szöveg: Orbán Zoltán
MME Madárbarát kert
programvezető*